

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

LEMKE- TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no:17381/02)

KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ

STRAZBURG

5 Haziran 2007

İşbu karar AIHS'nin 44§2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Şekli bazı düzeltmelere tabi olabilir.

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan (17381/02) başvuru no'lu davanın nedeni, bu ülke vatandaşı Birsal Lemke'nin (başvuran) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) 18 Haziran 2001 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurdur.

Başvuran AİHM önünde İzmir Barosu avukatlarından S. Özal ve F. Ülku tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

DAVA KOŞULLARI

Başvuran 1950 doğumlu olup Balıkesir'de ikamet etmektedir.

Mevcut dava, Bergama ilçesi (İzmir) sınırları dahilinde, başvuranın ve ailesinin ikamet yerlerinden yaklaşık elli kilometre uzaklığında bulunan Ovacık'ta, altın madeni işletmesi izninin verilmesi ile ilgilidir.

16 Ağustos 1989 tarihinde, daha sonra *Normandy Madencilik A.Ş.* ismini alan *E.M. Eurogold Madencilik Anonim Şirketi* altın madeni işletme izni almıştır. Çevre Bakanlığı, Çevresel Etki Değerlendirmesi raporunda yer alan sonuçlara dayanarak sözkonusu altın madenin işletilmesinde sodyum siyanür kullanılmasına izin vermiştir.

Danıştay, 13 Mayıs 1997 tarihinde, sözkonusu madencilik faaliyetinin fiziki, ekolojik, estetik, sosyal ve kültürel etkilerini değerlendirmiştir. Danıştay, maden işletme izninin hiçbir suretle kamu yararına uygun olmadığını belirtmiş ve Şirketin taahhüt ettiği güvenlik önlemlerinin, bu türden faaliyetlerin neden olduğu riskleri bertaraf etmek için yeterli olmadığını kanaatine varmıştır.

Bunun üzerine İdare Mahkemesi 15 Ekim 1997 tarihinde, maden işletme ruhsatlarının iptal edilmesine karar vermiştir.

Danıştay, 1 Nisan 1998 tarihinde Çevre Bakanlığı ve *E.M. Eurogold Madencilik Anonim Şirketi* tarafından yapılan temyiz başvurusunu reddetmiş ve İdare Mahkemesi tarafından verilen kararı onamıştır.

E.M. Eurogold Madencilik Anonim Şirketi 12 Ekim 1998 tarihinde, çevre korunmasında ilave tedbirler alındığını belirtmiş ve maden işletme yöntemlerinde yapılan düzenlemelerin çevre korunmasına ilişkin yasal gerekliliklere uygun olup olmadığı hususunun tespit edilmesi talebiyle Çevre Bakanlığı'na başvurmuştur.

Başbakanlık sözkonusu altın madenin işletilmesine bağlı olarak halen bir risk bulunup bulunmadığının tespit edilebilmesi amacıyla Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nu ("TÜBİTAK") görevlendirmiştir.

Danıştay, 1 Nisan 1998 tarihli kararına karşı Çevre Bakanlığı ve *E.M. Eurogold Madencilik Anonim Şirketi* tarafından yapılan temyiz talebini, 11 Kasım 1998 tarihinde reddetmiştir.

5 Nisan 2000 tarihinde İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, dava konusu altın madenin işletilmesi hususunun tekrar incelenmesi gerektiğine kanaat getirmişlerdir. Bununla ilgili olarak TUBİTAK tarafından hazırlanan uzmanlık raporunu dikkate almışlardır, sözkonusu raporda maden işletmesine bağlı olarak ortaya çıkabilecek risk faktörlerinin, bir takım ek tedbirler alınarak yok edilebileceği ifade edilmiştir.

İdare Mahkemesi, 1 Haziran 2001 tarihinde bu tedbirin sözkonusu Şirket'e, faaliyetlerine devam edebilmesi amacıyla ihtiyaç duyduğu iznin verilmesi amacıyla çeşitli Bakanlıklara yapılan bir davet olarak değerlendirilmesi gerektiğine kanaat getirmiştir. Bu türden bir kararın, nihai hukuk kararlarını ilgilendirmesi nedeniyle Hukuk devleti ilkesine aykırı olduğuna kanaat getirmiş ve bu tedbirin iptal edilmesine karar vermiştir.

1. Sağlık Bakanlığı tarafından verilen işletme ruhsatı

Sağlık Bakanlığı 22 Aralık 2000 tarihinde, bir yıl süreyle deneme amaçlı olmak üzere siyanür kullanılarak maden yatağı işletmesinin devamına olanak sağlayan bir karar almıştır. Sağlık Bakanlığı kararını verirken TUBİTAK tarafından hazırlanan raporda yer alan sonuçları dikkate almıştır.

İdare Mahkemesi, 10 Ocak 2002 tarihinde bu kararın yürütmesinin durdurulmasına karar vermiştir.

Aralarında başvuranın da bulunduğu on dört kişi İdare Mahkeme'sine başvurmuştur. İdare Mahkemesi, 27 Mayıs 2004 tarihli karar ile böyle bir iznin hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmadığını belirterek deneme amaçlı olarak verilen işletme iznini iptal etmiştir.

2. Orman Genel Müdürlüğü tarafından verilen işletme ruhsatı

Orman Genel Müdürlüğü, 21 Haziran 2000 tarihinde orman sınırlarına giren bölgelerde maden yatağı işletme faaliyetlerinin devamına olanak sağlayan bir karar almıştır. Orman Genel Müdürlüğü kararını verirken 5 Nisan 2000 tarihli Bakanlık kararını dikkate almıştır.

Başvuran İdare Mahkemesi'ne başvurmuş, İdare Mahkemesi 23 Ocak 2002 tarihinde bu kararın yürütmesinin durdurulmasına karar vermiştir.

Çevre ve Orman Bakanlığı, 27 Ağustos 2004 tarihinde işletmeci Şirket'e çevreye zarar vermediklerine dair bir belge vermiştir.

İdare Mahkemesi 29 Aralık 2004 tarihinde Orman Genel Müdürlüğü tarafından 21 Haziran 2000 tarihinde verilen işletme ruhsatını iptal etmiştir.

3. Bakanlar Kurulu kararı

Bakanlar Kurulu, 29 Mart 2002 tarihinde Şirket'e altın ve gümüş çıkarma faaliyetlerine devam etme izni vermiştir.

İzmir Barosu Başkanı tarafından iptal başvurusu yapılmış, Danıştay 6. ve 8. Daireleri, 23 Haziran 2004 tarihinde sözkonusu başvuruyu reddetmiştir.

Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu, 7 Ekim 2004 tarihinde bu kararı bozmuş ve davayı esastan incelemesi için Danıştay 8. Dairesi'ne göndermiştir.

Danıştay 8. Dairesi 22 Mart 2006 tarihinde, çevreye ilişkin yasal düzenlemeler ve çevresel etki incelemesi uyarınca konuyla ilgili olarak yeni düzenlemeler yapma yetkisinin Bakanlar Kurulu'nda değil, Çevre ve Orman Bakanlığı'nda olduğunu belirterek Bakanlar Kurulu kararını iptal etmiştir. Bu nedenle Bakanlar Kurulu kararı, yetkili bakanların yerine geçerek ve adalet kararlarını uygulanamaz bir hale getirerek kanuna aykırılık teşkil etmekteydi. Ayrıca Danıştay, 27 Ağustos 2004 tarihinde Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından verilen çevresel etki değerlendirmesi belgesinin, Bakanlar Kurulu kararının yasadışı olduğu hususunu ortadan kaldıracak türden olmadığına kanaat getirmiştir.

Hükümet'in incelemeleri sonucunda, İdari makamlar tarafından temyiz başvurusu yapılması nedeniyle dava halen Danıştay'da görülmektedir.

4. Sağlık güvenlik bölgesi oluşturma izni

Şirket, 3 Mayıs 2002 tarihinde altın madenlerinin bulunduğu alanlarda bir sağlık güvenlik bölgesi oluşturma izni almıştır.

Başvuran bu izinlerin iptal edilmesi talebiyle İdare Mahkemesi'ne başvurmuştur.

İdare Mahkemesi, 19 Ocak 2005 tarihinde dava konusu izinleri sağlayan kararı, bu izinler Bakanlar Kurulu'nun iptal edilen 29 Mart 2002 tarihli kararına dayandıkları gerekçesiyle iptal etmiştir.

HUKUK AÇISINDAN

I. AİHS'İN 8. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, idari otoriteler tarafından siyanür yöntemi ile altın madeni işletmeciliğine izin verilmesinden dolayı şikayetçi olmakta ve bu durumun bölge sakinlerinin güvenliğini ve sağlığını tehdit ettiğini ileri sürmektedir.

Başvuran bununla ilgili olarak AİHS'nin 8. maddesine atıfta bulunmaktadır.

Hükümet bu iddiaya karşı çıkmaktadır.

A. Kabuledilebilirlik Hakkında

Hükümet'e göre başvuranın AİHS'nin 34. maddesi uyarınca mağdur olduğunu iddia etmesi mümkün değildir zira başvuran dava konusu maden işletmesi bölgesinde değil, Balıkesir'in ilçesi olan Burhaniye'de ikamet etmektedir.

Hükümet ayrıca başvuranın sözkonusu başvuruyu altı aylık süre içerisinde yapmadığını belirtmektedir. Başvuran, başvurusunu Danıştay'ın kararını verdiği 1 Nisan 1998 tarihinden itibaren altı ay içerisinde yapması gerekmekteydi. Oysa ki mevcut davada başvuru 8 Haziran 2001 tarihinde yapılmıştır. Bu nedenle Hükümet, başvurunu Danıştay kararının uygulanmadığını fark etmek için üç yıl iki ay beklemesinden dolayı suçlamaktadır.

Son olarak Hükümet, iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması sebebiyle işbu başvurunun reddedilmesini talep etmektedir. Hükümet, İdari Usul Kanunu'nun 28. maddesinin adli yargı kararlarının uygulanmaması nedeniyle mağdur olan kişilere tazminat ödenmesini öngörmesine rağmen başvuranın İdare'ye karşı tazminat davası açmadığını belirtmektedir.

Başvuran bu iddiayı reddetmektedir. Başvuran, sözkonusu ihlalin idari yargı kararlarının uygulanmaması ve dava konusu işletme faaliyetlerinin devam etmesi ile ilgili olduğunun altını çizmektedir.

AİHM, başvuranın mağdur sıfatı ile ilgili olarak *Taşkın ve diğerleri-Türkiye* (no: 46117/99) kararında, madencilik faaliyetlerinin tehlikeli etkilerinin, çevresel etki değerlendirmesi çerçevesinde özel ve aile hayatıyla yakından ilgili olduğunu ortaya koyacak şekilde tespit edildiğinde, AİHS'nin 8. maddesinin duruma uygulandığını hatırlatmaktadır. Bununla ilgili olarak AİHM başvuranın ve ailesinin altın madeni işletmesine elli kilometre uzaklıkta ikamet ettiklerini ve başvuranın dava konusu işletme faaliyetine karşı, sonucunda haklı bulunacağı iç hukuk yolunu kullanma imkanına sahip olduğunu not etmektedir. Bu durumda bu şikayetler, iç hukukla kendisine tanınan ve ulusal mahkemelerin konu ile ilgili olarak görüş açıkladığı özel bir hakkın savunması ile ilgilidir (*mutatis mutandis, Okyay ve diğerleri-Türkiye*, no: 36220/97). Sonuç olarak Hükümet'in bununla ilgili olarak dile getirdiği itirazın reddedilmesi uygun olacaktır.

Başvurunun geç yapılması ile ilgili olarak AİHM, halen devam etmekte olan ve hiçbir başvuru yolunun mevcut olmadığı durumlarda, altı aylık sürenin bu durumun sona erdiği tarihten itibaren işlemeye başladığının altını çizmektedir. Sözkonusu durum devam ettiği sürece altı aylık süre kuralı uygulanmamaktadır (*mutatis mutandis, Hornsby-Yunanistan*, 19 Mart 1997 tarihli karar, *Derleme Kararlar ve Hükümler*, ve *Marikanos-Yunanistan* (karar), no: 49282/99, 29 Mart 2001). Buna karşın başvuran idari yargı kararlarının, başvurunun yapıldığı tarihte de aynı şekilde olmak üzere idari makamlar tarafından uygulanmadığını ileri sürmektedir. Bu nedenle Hükümet'in bu konu ile ilgili olarak dile getirdiği itirazın reddedilmesi gerekmektedir.

Son olarak iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralının, ancak dava konusu durumu telafi edebilecek türden yollar olması durumunda geçerli olduğunu hatırlatmaktadır. Buna karşın başvuran, ulusal mahkemelerin kesin hüküm kudreti bulunan hukuki kararları uygulamayı reddetmesi konusuna itiraz etmektedir. Bu noktada tazminat davası açmak, mevcut davada süregelen ihlalin telafisi için etkili bir başvuru yolunu teşkil etmekten uzaktır (benzer bir durum için bkz., *Okyay ve diğerleri-Türkiye* (karar), no:36220/97, 17 Ocak 2002). Bu nedenle Hükümet'in, iç hukuk yollarının tüketilmediğine dair itirazının reddedilmesi uygundur.

AİHM bu şikayetin, AİHS'nin 35 § 3. maddesi bakımından açıkça dayanaktan yoksun olmadığını belirtmekte ve başka hiçbir kabuledilemezlik gerekçesiyle ters düşmediğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla şikayetin kabuledilebilir ilan edilmesinin uygun olacağı kanaatindedir.

B. Esas Hakkında

Hükümet, bölge sakinlerinin sağlığı ve bölgenin güvenliği ile ilgili tehlike risklerinin farazi nitelikte olduğunu belirtmektedir. Esasında altın madeni işletmesinin, ne bölge sakinleri üzerinde ne de diğer canlılar üzerinde zararlı bir etkisi tespit edilmiştir. Hükümet'e göre

siyanür kullanımı, başvuranın hakları üzerinde ölçülebilir herhangi bir risk teşkil etmemektedir. Bu açıdan Hükümet, altın madeni işletilmesi ile ilgili izinlerin, TÜBİTAK tarafından gerçekleştirilen ve sonucunda bölge sakinleri ve çevre üzerinde hiçbir tehlikenin bulunmadığının belirtildiği inceleme raporu dikkate alınarak tekrar gözden geçirildiğini belirtmektedir.

AIHM daha önce de *Taşkın ve diğerleri ile Öçkan ve diğerleri-Türkiye* (no:46771/99, 28 Mart 2006) kararlarında, bir Devlet için çetrefil nitelikteki çevresel ve ekonomik sorunların ele alınıp bunların çözümlenmesi söz konusu olduğunda, karar sürecinin, her şeyden önce çevreye ve kişi haklarına zarar verecek nitelikteki faaliyetlerin etkilerinin önceden tespit edilmesine olanak sağlayacak şekilde, uygun araştırma ve incelemelerin yapılması hususunu içermesi gerektiğine kanaat getirdiğini hatırlatmaktadır. Böylece çeşitli menfaat çatışmaları arasında adil bir denge tesis edilecektir. Bu inceleme sonuçlarına ve karşı karşıya kaldıkları tehlikeyi değerlendirmeye olanak sağlayan bilgilere halkın erişebilmesinin önemi tartışmasızdır.

AIHM ayrıca İdarenin, Hukuk Devleti'nin bir unsuru olduğunu ve bunun da önemli öğesinin yargının iyi yönetimi ilkesi olduğunu ve yargı kararlarının İdare tarafından yerine getirilmesinin reddedilmesi ya da geciktirilmesi durumunda, yargılama sürecinde kişiye tanınan güvencelerin varlık nedenlerini kaybettiğini hatırlatmaktadır (Bkz. *mutatis mutandis*, *Hornsby-Yunanistan*).

AIHM, Danıştay'ın 13 Mayıs 1997 tarihinde altın madeninin işletilmesi ile ilgili iznin hiçbir suretle kamu yararı ile örtüşmediğine ve Şirket tarafından alınan güvenlik tedbirlerinin, bu türden bir faaliyet sonucunda ortaya çıkan tehlikeleri ortadan kaldırmak için yeterli olmadığına kanaat getirmiştir. Bununla birlikte *Taşkın ve diğerleri* kararında dava konusu altın madenin kapatılmasına, 13 Mayıs 1997 tarihli karardan yaklaşık altı ay sonra ancak 27 Şubat 1998 tarihinde karar verilmiştir. Bu bakımdan AIHM, altın madeni işletmesinin 2001 yılının Nisan ayında faaliyetlerine tekrar başladığını tespit ettiğini hatırlatmaktadır (*Taşkın ve diğerleri-Türkiye*). AIHM ayrıca Danıştay'ın, 29 Mart 2002 tarihinde Şirket'e altın madeni işletme iznini verdiğini not etmektedir. Oysa ki Çevre ve Orman Bakanlığı ancak 27 Ağustos 2004 tarihinde çevresel etki değerlendirmesi sonucunda işletmeci şirkete olumlu bir belge vermiştir.

Böylece sadece Türk yasal mevzuatı tarafından değil aynı zamanda idari yargı kararlarıyla da belirlenmiş olan güvencelere rağmen, Bakanlar Kurulu, söz konusu faaliyetin etkilerinin değerlendirilmesini sağlayacak uygun araştırma ve incelemelere başvurmadan, 29 Mart 2002 tarihinde altın madeni işletme faaliyetlerinin sürdürülmesine izin vermiştir.

Sonuç olarak AIHM, 2004 yılının Ağustos ayında gerçekleştirilen yeni çevresel etki değerlendirmesi yöntemi hakkında açıklama yapmaksızın, bu incelemenin yapılmasına kadar geçen süre içerisinde ulusal mahkemelerin, başvuranın sahip olduğu usul güvencelerini her türlü etkililiğinden yoksun bıraktığını tespit etmektedir. Bu nedenle Savunmacı Devlet, AIHS'nin 8. maddesini dikkate almadan, başvuranın özel ve ailevi yaşamına saygı gösterilmesi hakkına ilişkin güvenceleri sağlama yükümlülüğünü yerine getirmemiştir.

Sonuç olarak bu madde ihlal edilmiştir.

II. AIHS'NİN 6 § 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran yargısal korunmadan yararlanma hakkının, idari yargı kararlarına uymayı reddeden İdare'nin tasarrufları sonucu ihlal edildiğini iddia etmektedir. Başvuran, işletme ruhsatlarının iptal edilmesine rağmen Bakanlar Kurulu'nun işletme faaliyetlerinin devam etmesine yönelik olan bir karar aldığını belirtmektedir.

Başvuran bununla ilgili olarak AİHS'nin 6 § 1. maddesine atıfta bulunmaktadır.

Hükümet bu iddiaya karşı çıkmaktadır.

AİHM bu şikayetin yukarıda incelenen şikayetle ilgili olduğunu tespit etmekte ve bu nedenle aynı şekilde kabuledilebilir ilan edilmesi gerektiğini belirtmektedir.

Hükümet, yetkililerin sözkonusu altın madeninin işletilmesi ile ilgili olan idari yargı kararlarını dikkate alarak hareket ettiklerini belirtmektedir. Danıştay'ın 13 Mayıs 1997 tarihli kararı sonrasında maden işletmesi askıya alınmış ve TUBİTAK'ın tehlike risklerinin bertaraf edildiğine dair uzmanlık raporundan hareketle yeniden işletme izni verilmiştir.

AİHM, 22 Mart 2006 tarihinde Danıştay 8. Dairesi'nin, çevreye ilişkin yasal düzenlemeler ve çevresel etki değerlendirmesi doğrultusunda maden işletmesine izin verme yetkisinin Bakanlar Kurulu'na değil de Çevre ve Orman Bakanlığı'na ait olduğunu belirterek Bakanlar Kurulu kararını iptal ettiğini tespit etmektedir. Danıştay da aynı şekilde Bakanlar Kurulu'nun bu kararının, konu ile ilgili alınan hukuki kararları ihlal ettiğine ve bu kararları uygulanamaz kıldığına kanaat getirmiştir. Oysa ki, AİHM'nin gözünde, bu türden bir durum hukukun üstünlüğü ve adli kararların güvenliğine dayanan Hukuk Devleti ilkesini ihlal etmektedir.

Yukarıdaki değerlendirmeleri gözönüne alan AİHM, ulusal makamların 15 Ekim 1997 tarihinde İzmir İdare Mahkemesi tarafından verilen ve 1 Nisan 1998 tarihinde Danıştay tarafından onanan karara gerçekten ve makul süre içerisinde uymadıklarına ve böylece AİHS'nin 6 § 1. maddesinin her türlü etkililiğinden yoksun bırakıldığına kanaat getirmektedir.

Bu nedenle AİHS'nin 6 § 1. maddesi ihlal edilmiştir.

III. AİHS'NİN 2. VE 13. MADDELERİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, aynı gerekçeleri dile getirerek yaşam hakkı ile etkin yargısal korunmadan yararlanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmektedir. Başvuran, AİHS'nin 2. ve 13. maddelerine atıfta bulunmaktadır.

AİHM bu iddiaların yukarıda incelenen şikayetlerle aynı nitelikte olduğunu tespit etmekte ve bu nedenle bunların kabuledilebilir olduğunu belirtmektedir. Dolayısıyla AİHM, bu iddiaların ayrıca incelenmesinin gerekli olmadığı kanaatindedir.

IV. 1 NO'LU EK PROTOKOL'ÜN 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran altın madeni işletmesinin ve altın madeni işletmesinde sodyum siyanür kullanılmasının, bölgede bulunan arazilerin değerini etkilediğinden mülkiyetin korunması hakkını ihlal ettiğini ileri sürmektedir.

Başvuran bu itibarla 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesine atıfta bulunmaktadır.

Hükümet bu iddiaya itiraz etmektedir.

AİHM başvuranın bu şikayetin ulusal mahkemeler önünde dile getirmediğini ve iddia edilen zararın telafi edilmesi amacıyla bir tazminat davası açılmadığını tespit etmektedir. İlgilinin iddialarını destekleyecek unsurların bulunmaması nedeniyle bu konu ile ilgili görüş bildirme görevi AİHM'ye düşmemektedir (Bkz. bu bakımdan *Taşkın ve diğerleri-Türkiye* (karar), no: 46117/99, 29 Ocak 2004). Bu nedenle başvurunun bu kısmının açıkça dayanaktan yoksun olduğuna ve AİHS'nin 35 §§ 3. ve 4. maddeleri uyarınca reddedilmesi gerektiğine kanat getirmektedir.

V. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Tazminat

Başvuran maruz kaldığı maddi zararların telafi edilmesi amacıyla herhangi bir tazminat talebinde bulunmamakta ve uğradığı manevi zararın tespitini AİHM'nin takdirine bırakmaktadır.

Hükümet bu iddialara itiraz etmektedir.

AİHM, AİHS'nin 41. maddesi uyarınca hakkaniyete uygun olarak başvurana 3.000 Euro tutarında manevi tazminat ödenmesinin makul olacağı kanaatindedir.

B. Masraf ve Harcamalar

Başvuran, dava olayları ve dosyada yer alan unsurlardan hareketle masraf ve harcamalarının değerlendirilmesini AİHM'nin takdirine bırakmaktadır.

Hükümet bu iddialara itiraz etmektedir.

AİHM'nin yerleşik içtihadı uyarınca ancak gerçekten yapılan ve makul miktarda olan masraf ve harcamalar geri ödenebilmektedir. Mevcut davada başvuran iddialarını açıklayamamıştır zira yaptığını iddia ettiği masrafları ve avukatları tarafından gerçekleştirilen çalışmaları ispatlayacak herhangi bir belge sunmamaktadır. AİHM bununla birlikte başvuranın, başvurusunun yapılması amacıyla bir takım harcamalar yaptığına kanaat getirmekte ve bunların 850 Euro ile karşılanmasının makul olacağına kanaat getirmektedir. Bu nedenle AİHM, Mahkeme önünde yapılan masraf ve harcamalar için başvurana bu tutarın ödenmesine karar vermiştir.

C. Gecikme Faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK AİHM OYBİRLİĞİYLE;

1. AİHS'nin 2, 6 § 1, 8 ve 13. maddelerine ilişkin olarak dile getirilen şikayetlerin *kabuledilebilir* olduğuna, kalan kısmının *kabuledilemez* olduğuna;

2. AİHS'nin 8. maddesinin *ihlal edildiğine*;

3. AİHS'nin 6 § 1. maddesinin *ihlal edildiğine*;

4. AİHS'nin 2 ve 13. maddelerine ilişkin olarak dile getirilen şikayetlerin incelenmesinin *gerekli olmadığına*;

5. a) AİHS'nin 44 § 2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren 3 ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Yeni Türk Lirası'na çevrilmek üzere ve her türlü vergiden muaf tutularak Savunmacı Hükümet tarafından başvurana manevi tazminat olarak 3.000 Euro (üç bin), masraf ve harcamalar için 850 Euro (sekiz yüz elli) *ödenmesine*;

b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar, Hükümet'in, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz *uygulanmasına*;

Karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM İçtüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3 maddesi gereğince 5 Haziran 2007 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.